

To boldly go where no dane has gone before...

af Bertil Dorch

Så sker det! Nu er der en chance for at gå i Archers, Picards eller Janeways fodspor. Nu får Danmark sin egen afdeling af Starfleet Academy. Snart vil Danmarks bidrag til udforskningen af verdensrummet ikke blot bestå af kolde mekaniske dimser som Ørsted-satellitten eller magneterne på Mars-missionerne. Nej, snart vil vores bidrag være af en langt mere biologisk karakter og af kød og blod - nu skal den (eller de) første danske astronaut(er) findes. I april 2004 blev der afholdt en pressekonference på Tycho Brahe Planetarium i København, hvor videnskabsminister Helge Sander lancerede regeringens plan, om at få en danske i rummet vha. Danmarks medlemskab af ESA (European Space Agency). Efterfølgende meldte flere lettere kuriøse indslag sig som kandidater, bl.a. entertaineren Anders Lund Madsen. Desværre er det ikke sådan, at Danmark bare kan kræve af ESA, at få en dansk astronaut. Sidste gang danskere kunne søge om at blive ESA-astronauter var i 1992, og selvom der dengang ikke var nogen fra Danmark, der slap gennem ESAs nåleøje, er der ikke nogen garantier for at det er vores tur denne gang. ESA vælger suverænt hvem der kan blive medlem af det for tiden 13 mand store astronautkorps. Det den danske regering har gang i, er at etablere en dansk udvælgelsesrunde, der skal sikre at vi er sikre på at kunne foreslå kvalificerede kandidater til ESA, når næste ansøgningsrunde begynder i 2005/2006.

Fra pressemødet 1. november 2004 på Danmarks Rumcenter (Foto: rummet.dk).

Og hvad skal man så opfylde, for at kunne blive astronaut i disse pre-warp tider? Ja, det som man ofte hører, er at man ikke længere skal være en "supermand". Kravene er med andre ord ikke lige så strenge, som dem John Glen skulle opfylde i 60'erne - og den nuværende senator har vel heller ikke længere "the right stuff" - selvom det ikke er mere end et par år siden han sidst var i rummet. At man kan sende en pensionist op, illustrerer netop det faktum, at de fleste menneskers heldbred faktisk rækker til dagens version af

Starfleet. På et pressemøde d. 1. november 2004, på Danmarks Rumcenter (det tidligere "Dansk Rumforskningsinstitut") lød startskuddet til den danske ansøgningsrunde og de formelle krav blev luftede. Danske statsborgere der vil søge om at være astronautkandidater, skal have en (elektronisk) ansøgning klar inden d. 15. december og opfylde flg. krav: Alder 27 – 37 år, højde 153 – 190 cm, vægt 50 – 95 kg og have et normalt heldbred. Derudover skal ansøgere have en videregående naturvidenskabelig uddannelse f.eks. som ingeniør, læge, fysiker eller kemiker (uanset hvilken kategori skal man dog ikke regne med at få en gul, rød eller grøn uniform – de er alle blå). I praksis betyder dette krav, at man enten skal have en ph.d.-grad eller have tre års erhvervserfaring. Man skal selvfølgelig kunne tale og skrive flydende engelsk, og det skader nok ikke hvis man kan også kan russisk og har flycertifikat. Andre gode kvalifikationer kan være hvis man har dykkercertifikat, dyrker sport, eller har erfaring med længerevarende isolation.

Til venstre: Carsten Marquart fra "Den Store Mission" (foto: TV). Til højre: Denne artikels forfatter i gang med forberedelserne til den danske astronautudvælgelse.

Udvælgelsesproceduren består af fem deltrin, hvor der gennem forskellige prøver gradvist tyndes ud blandt ansøgerne. Processen forventes at være afsluttet august 2005. ESA er dog ikke den eneste mulighed for astronaut-wannabees. Har man penge, så kan man få. Med SpaceShipOnes flyvning i sidste måned, hvormed firmaet Scaled Composites vandt den såkaldte "Ansari X-prize" og 10 mio. dollar, indledes en ny æra indenfor turistrumfarten. For lidt under en mio. kroner kan man nu reservere en plads på det lille rumskib, der flyver op til grænsen af rummet – the final frontier – i en parabolisk bane, som topper ved godt 100 km. Som prisen antyder, er det dog nok ikke alle, der har råd til sådan en tur, men det er stadig væsentligt billigere, end at tage en tur med russerne til ISS (dér ligger prisen mindst en faktor 10 højere)! Faktisk er det slet ikke sikkert, at den første dansker i rummet bliver én af de udvalgte ESA-astronauter. I 2001 vandt Carsten Marquart TV2s store præmie i programmet "Den Store Mission": En plads hos Space Adventures rumflyvning, der seneste skal finde sted i slutningen af 2005. Det virker dog på nuværende tidspunkt mest sandsynligt, at billetten til en værdi af 98.000 dollars bliver refunderet. Men vinderen af Danmarks eget "space race" kan blive en outsider: Forretningsmanden Per Wimmer, bosiddende i London, har købt en billet til SpaceShipOne, så måske bliver den første danske i rummet en ægte rumturist.